Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (tretji senat)

z dne 4. maja 2023 *

„Predhodno odločanje – Varstvo posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov – Uredba (EU) 2016/679 – Člen 82(1) – Pravica do odškodnine za škodo, povzročeno z obdelavo podatkov, izvedeno v nasprotju s to uredbo – Pogoji za pravico do odškodnine – Nezadostnost zgolj kršitve navedene uredbe – Nujnost škode, povzročene z navedeno kršitvijo – Odškodnina za nepremoženjsko škodo, nastalo zaradi take obdelave – Nezdružljivost nacionalnega pravila, ki odškodnino za tako škodo pogojuje s prekoračitvijo nekega praga resnosti – Pravila za določitev višine odškodnine s strani nacionalnih sodišč“

V zadevi C-300/21,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Oberster Gerichtshof (vrhovno sodišče, Avstrija) z odločbo z dne 15. aprila 2021, ki je na Sodišče prispela 12. maja 2021, v postopku

UI

proti

Österreichische Post AG,

SODIŠČE (tretji senat),

v sestavi K. Jürimäe, predsednica senata, M. Safjan, N. Piçarra, N. Jääskinen (poročevalec) in M. Gavalec, sodniki,

generalni pravobranilec: M. Campos Sánchez-Bordona,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

– za UI on sam, Rechtsanwalt,

– za Österreichische Post AG R. Marko, Rechtsanwalt,

– za avstrijsko vlado A. Posch, J. Schmoll in G. Kunnert, agenti,

* Jezik postopka: nemščina.

– za češko vlado O. Serdula, M. Smolek in J. Vláčil, agenti,

– za Irsko M. Browne, A. Joyce, M. Lane in M. Tierney, agenti, skupaj z D. Fennellyjem, BL,

– za Evropsko komisijo A. Bouchagiar, M. Heller in H. Kranenborg, agenti,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 6. oktobra 2022

izreka naslednjo

Sodbo

1 Ta predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 82 Uredbe (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov) (UL 2016, L 119, str. 1, in popravek v UL 2018, L 127, str. 2) (v nadaljevanju: SUVP) v povezavi z načeloma enakovrednosti in učinkovitosti.

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med osebo UI in Österreichische Post AG v zvezi s tožbo, ki jo je prvonavedena vložila za plačilo odškodnine za nepremoženjsko škodo, za katero zatrjuje, da jo je utrpela, ker je ta družba obdelovala podatke o politični pripadnosti oseb s prebivališčem v Avstriji, zlasti te osebe, čeprav ta v tako obdelavo ni privolila.

Pravni okvir

3 V uvodnih izjavah 10, 75, 85 in 146 SUVP je navedeno:

„(10) Za zagotovitev dosledne in visoke ravni varstva posameznikov ter odstranitev ovir za prenos osebnih podatkov v [Evropski u]niji bi morala biti raven varstva pravic in svoboščin posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov enaka v vseh državah članicah. […]

[…]

(75) Tveganje za pravice in svoboščine posameznika, ki se razlikuje po verjetnosti in resnosti, je lahko posledica obdelave osebnih podatkov, ki bi lahko povzročila fizično, premoženjsko in ali nepremoženjsko škodo, zlasti: kadar obdelava lahko privede do diskriminacije, kraje ali zlorabe identitete, finančne izgube, okrnitve ugleda, izgube zaupnosti osebnih podatkov, zaščitenih s poklicno molčečnostjo, neodobrene reverzije psevdonimizacije ali katere koli druge znatne gospodarske ali socialne škode; kadar bi bile posameznikom, na katere se nanašajo osebni podatki, lahko odvzete pravice in svoboščine ali bi jim bilo preprečeno izvajanje nadzora nad njihovimi osebnimi podatki; kadar se obdelujejo osebni podatki, ki razkrivajo rasno ali etnično poreklo, politična mnenja […].

[…]

(85) Kršitev varnosti osebnih podatkov lahko, če se ne obravnava ustrezno in pravočasno, zadevnim posameznikom povzroči fizično, premoženjsko ali nepremoženjsko škodo, kot je izguba nadzora nad njihovimi osebnimi podatki ali omejitev njihovih pravic, diskriminacija, kraja ali zloraba identitete, finančna izguba, neodobrena reverzija psevdonimizacije, okrnitev ugleda, izguba zaupnosti osebnih podatkov, zaščitenih s poklicno skrivnostjo, ali katera koli druga znatna gospodarska ali socialna škoda. […]

[…]

(146) Upravljavec ali obdelovalec bi moral povrniti vso škodo, ki jo oseba lahko utrpi zaradi obdelave, ki krši to uredbo. Upravljavec ali obdelovalec bi moral biti oproščen odgovornosti, če dokaže, da ni v nobenem primeru odgovoren za škodo. Pojem škode bi bilo treba razlagati široko ob upoštevanju sodne prakse Sodišča na način, ki […] v celoti odraža cilje te uredbe. To je brez poseganja v kakršne koli odškodninske zahtevke, ki izhajajo iz kršitve drugih pravil prava Unije ali prava države članice. Obdelava, ki krši to uredbo, vključuje tudi obdelavo, ki krši delegirane in izvedbene akte, sprejete v skladu s to uredbo, in pravo države članice, ki natančneje določa pravila te uredbe. Posamezniki, na katere se nanašajo osebni podatki, bi morali prejeti celotno in učinkovito odškodnino za škodo, ki so jo utrpeli. […]“

4 Člen 1 SUVP, naslovljen „Predmet urejanja in cilji“, v odstavkih 1 in 2 določa:

„1. Ta uredba določa pravila o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in pravila o prostem pretoku osebnih podatkov.

2. Ta uredba varuje temeljne pravice in svoboščine posameznikov ter zlasti njihovo pravico do varstva osebnih podatkov.“

5 Člen 4(1) te uredbe, naslovljen „Opredelitev pojmov“, določa:

„V tej uredbi:

(1) ‚Osebni podatki‘ pomeni katero koli informacijo v zvezi z določenim ali določljivim posameznikom (v nadaljnjem besedilu: posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki); […]“

6 Poglavje VIII SUVP, naslovljeno „Pravna sredstva, odgovornost in kazni“, vsebuje člene od 77 do 84 te uredbe.

7 Člen 77 navedene uredbe se nanaša na „[p]ravic[o] do vložitve pritožbe pri nadzornem organu“, medtem ko se njen člen 78 nanaša na „[p]ravic[o] do učinkovitega pravnega sredstva zoper nadzorni organ“.

8 Člen 82 SUVP, naslovljen „Pravica do odškodnine in odgovornost“, v odstavkih 1 in 2 določa:

„1. Vsak posameznik, ki je utrpel premoženjsko ali nepremoženjsko škodo kot posledico kršitve te uredbe, ima pravico, da od upravljavca ali obdelovalca dobi odškodnino za nastalo škodo.

2. Vsak upravljavec, vključen v obdelavo, je odgovoren za škodo, ki jo povzroči obdelava, ki krši to uredbo. […]“

9 Člen 83 te uredbe, naslovljen „Splošni pogoji za naložitev upravnih glob“, v odstavku 1 določa:

„Vsak nadzorni organ zagotovi, da so upravne globe, naložene na podlagi tega člena, v zvezi s kršitvami te uredbe iz odstavkov 4, 5 in 6, v vsakem posameznem primeru učinkovite, sorazmerne in odvračilne.“

10 Člen 84 navedene uredbe, naslovljen „Kazni“, v odstavku 1 določa:

„Države članice določijo pravila o drugih kaznih, ki se uporabljajo za kršitve te uredbe, zlasti za kršitve, za katere se ne uporabljajo upravne globe v skladu s členom 83, in sprejmejo vse potrebne ukrepe za zagotovitev, da se te kazni izvajajo. Te kazni morajo biti učinkovite, sorazmerne in odvračilne.“

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

11 Österreichische Post, družba avstrijskega prava, ki se ukvarja s prodajo naslovov, je od leta 2017 zbirala informacije o političnih pripadnostih avstrijskega prebivalstva. Z algoritmom, ki upošteva različna socialna in demografska merila, je opredelila „naslove ciljnih skupin“. Podatki, ki so bili s tem ustvarjeni, so bili prodani različnim organizacijam, da bi jim omogočili ciljno razpošiljanje oglasnega materiala.

12 Družba Österreichische Post je v okviru svoje dejavnosti obdelala podatke, zaradi katerih je na podlagi statistične ekstrapolacije sklepala o večji pripadnosti tožeče stranke iz postopka v glavni stvari določeni avstrijski politični stranki. Ti elementi niso bili posredovani tretjim osebam, vendar se je tožeča stranka iz postopku v glavni stvari, ki v obdelavo svojih osebnih podatkov ni privolila, počutila razžaljeno, ker ji je bila pripisana pripadnost zadevni stranki. To, da so bili pri tej družbi shranjeni podatki o njenih domnevnih političnih mnenjih, naj bi jo hudo razjezilo ter sprožilo izgubo zaupanja in občutek osramotitve. Iz predložitvene odločbe je razvidno, da razen teh začasnih čustvenih prizadetosti ni bila ugotovljena nobena druga škoda.

13 V teh okoliščinah je tožeča stranka iz postopku v glavni stvari pri Landesgericht für Zivilrechtssachen Wien (deželno sodišče za civilne zadeve na Dunaju, Avstrija) vložila tožbo, s katero je na eni strani predlagala, naj se družbi Österreichische Post naloži, naj preneha obdelovati zadevne osebne podatke, in na drugi strani, naj se tej družbi naloži, da ji plača 1000 EUR kot odškodnino za nepremoženjsko škodo, za katero zatrjuje, da jo je utrpela. To sodišče je z odločbo z dne 14. julija 2020 ugodilo opustitvenemu zahtevku, odškodninski zahtevek pa je zavrnilo.

14 Oberlandesgericht Wien (višje deželno sodišče na Dunaju, Avstrija), pri katerem je bila vložena pritožba, je s sodbo z dne 9. decembra 2020 odločbo, izdano na prvi stopnji, potrdilo. V zvezi z odškodninskim zahtevkom se je to sodišče sklicevalo na uvodne izjave 75, 85 in 146 SUVP in presodilo, da določbe nacionalnega prava držav članic s področja civilne odgovornosti dopolnjujejo določbe te uredbe, kadar ta ne vsebuje posebnih pravil. V zvezi s tem je navedlo, da naj v skladu z avstrijskim pravom kršitev pravil o varstvu osebnih podatkov ne bi samodejno povzročila nepremoženjske škode in da naj bi ustvarila pravico do odškodnine le, kadar bi taka škoda dosegla določen „prag resnosti“. To pa naj ne bi bilo tako pri negativnih občutkih, na katere se je sklicevala tožeča stranka iz postopka v glavni stvari.

15 Oberster Gerichtshof (vrhovno sodišče, Avstrija), pri katerem sta stranki iz postopka v glavni stvari vložili reviziji, z vmesno sodbo z dne 15. aprila 2021 ni ugodilo reviziji, ki jo je vložila družba Österreichische Post zoper obveznost opustitve, ki ji je bila naložena. Zato to sodišče odloča le še o reviziji, ki jo je tožeča stranka iz postopka v glavni stvari vložila zoper zavrnitev njenega odškodninskega zahtevka.

16 Predložitveno sodišče v utemeljitev predloga za sprejetje predhodne odločbe navaja, da je iz uvodne izjave 146 SUVP razvidno, da je bila s členom 82 te uredbe uvedena posebna ureditev odgovornosti na področju varstva osebnih podatkov, ki prevlada nad veljavnimi ureditvami v državah članicah. Zato naj bi bilo treba pojme iz tega člena 82, zlasti pojem „škoda“ iz odstavka 1 tega člena, razlagati avtonomno, pogojev za nastanek navedene odgovornosti pa naj ne bi bilo treba opredeliti glede na pravila nacionalnega prava, ampak glede na zahteve prava Unije.

17 Natančneje, na prvem mestu, to sodišče v zvezi s pravico do odškodnine zaradi kršitve varstva osebnih podatkov glede na šesti stavek uvodne izjave 146 SUVP meni, da je odškodnina, ki temelji na členu 82 te uredbe, pogojena s tem, da je posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki, dejansko utrpel premoženjsko ali nepremoženjsko škodo. Priznanje take odškodnine naj bi bilo pogojeno z dokazom konkretne škode, ki je ločena od navedene kršitve, ki sama po sebi ne dokazuje obstoja nepremoženjske škode. V uvodni izjavi 75 navedene uredbe naj bi bila omenjena zgolj možnost, da bi bila nepremoženjska škoda posledica kršitev, ki so v njej naštete, in čeprav je v uvodni izjavi 85 navedena nevarnost „izgube nadzora“ nad zadevnimi podatki, naj bi bila ta nevarnost v obravnavanem primeru negotova, saj ti podatki niso bili posredovani tretji osebi.

18 Na drugem mestu, navedeno sodišče v zvezi z določitvijo višine odškodnine, ki se lahko dodeli na podlagi člena 82 SUVP, meni, da mora imeti načelo učinkovitosti prava Unije omejen učinek, ker ta uredba že določa visoke kazni v primeru kršitve te uredbe in ker torej za zagotovitev njenega polnega učinka ni treba priznati še visoke odškodnine. Po njenem mnenju mora biti povračilo škode, dolgovano iz tega naslova, sorazmerno, učinkovito in odvračilno, da bi lahko dodeljena odškodnina izpolnjevala kompenzacijsko funkcijo, in ne kaznovalne funkcije, ki ni povezana s pravom Unije.

19 Na tretjem mestu, predložitveno sodišče dvomi o tezi, ki jo zagovarja družba Österreichische Post, in sicer da naj bi bilo priznanje take odškodnine pogojeno s tem, da je kršitev varstva osebnih podatkov povzročila posebej resno škodo. V zvezi s tem poudarja, da uvodna izjava 146 SUVP govori v prid široki razlagi pojma „škoda“ v smislu te uredbe. Meni, da je treba na podlagi člena 82 te uredbe nepremoženjsko škodo povrniti, če je ta oprijemljiva, čeprav ni velika. Take škode pa naj, nasprotno, ne bi bilo treba povrniti, če se izkaže za popolnoma nepomembno, kot naj bi bilo v primeru zgolj neprijetnih občutkov, do katerih običajno pride ob taki kršitvi.

20 V teh okoliščinah je Oberster Gerichtshof (vrhovno sodišče) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

„1. Ali je za priznanje odškodnine v skladu s členom 82 Uredbe [SUVP] poleg kršitve določb [SUVP] tudi potrebno, da je tožeča stranka utrpela škodo, ali pa za priznanje odškodnine zadošča že sama kršitev določb [SUVP]?

2. Ali pravo Unije za določitev višine odškodnine poleg načel učinkovitosti in enakovrednosti vsebuje še druge določbe?

3. Ali je s pravom Unije združljivo stališče, da je pogoj za priznanje [odškodnine za] nepremoženjsk[o] škod[o], da obstaja konsekvenca ali posledica kršitve z vsaj nekaj teže, ki presega jezo, izzvano s kršitvijo?“

Vprašanja za predhodno odločanje

Dopustnost prvega in drugega vprašanja

21 Tožeča stranka iz postopka v glavni stvari v bistvu trdi, da prvo postavljeno vprašanje ni dopustno, ker je hipotetično. Najprej, trdi, da njena odškodninska tožba ne temelji „zgolj“ na kršitvi določbe SUVP. Dalje, v predložitveni odločbi naj bi bil omenjen obstoj soglasja o tem, da je treba odškodnino plačati le, če ob taki kršitvi obstaja dejansko utrpljena škoda. Nazadnje, po njenem mnenju se zdi, da je med strankama v postopku v glavni stvari sporno le vprašanje, ali mora škoda preseči določen „prag resnosti“. Če pa bi Sodišče na tretje vprašanje, postavljeno v zvezi s tem, odgovorilo nikalno – kot predlaga sama – naj prvo vprašanje ne bi bilo koristno za rešitev navedenega spora.

22 Tožeča stranka iz postopka v glavni stvari trdi tudi, da drugo postavljeno vprašanje ni dopustno, ker je glede vsebine zelo široko, poleg tega pa preveč nenatančno izraženo, saj se predložitveno sodišče sklicuje na „zahteve prava Unije“, ne da bi konkretno navedlo katero od njih.

23 V zvezi s tem je treba opozoriti, da je v skladu z ustaljeno sodno prakso le nacionalno sodišče, ki odloča o sporu in ki mora prevzeti odgovornost za sodno odločbo, ki bo izdana, pristojno, da ob upoštevanju posebnosti zadeve presodi potrebo po predhodni odločbi, da bi lahko izdalo sodbo, in tudi upoštevnost vprašanj, ki jih postavi Sodišču in za katere velja domneva upoštevnosti. Zato Sodišče, kadar se postavljeno vprašanje nanaša na razlago ali veljavnost pravila prava Unije, načeloma mora odločiti, razen če je očitno, da zahtevana razlaga nima nobene zveze z dejanskim stanjem ali predmetom spora o glavni stvari, če je problem hipotetičen ali če Sodišče nima na voljo pravnih in dejanskih elementov, ki so potrebni, da bi lahko na navedeno vprašanje dalo koristne odgovore (glej v tem smislu sodbe z dne 15. decembra 1995, Bosman, C-415/93, EU:C:1995:463, točka 61; z dne 7. septembra 1999, Beck in Bergdorf, C-355/97, EU:C:1999:391, točka 22, in z dne 5. maja 2022, Zagrebačka banka, C-567/20, EU:C:2022:352, točka 43 in navedena sodna praksa).

24 V tem postopku se prvo vprašanje nanaša na pogoje, ki se zahtevajo za uveljavljanje pravice do odškodnine iz člena 82 SUVP. Poleg tega ni očitno, da zahtevana razlaga ne bi bila povezana s sporom o glavni stvari ali da bi bil navedeni problem hipotetičen. Na eni strani se namreč ta spor nanaša na odškodninski zahtevek, za katerega velja ureditev varstva osebnih podatkov, uvedena s SUVP. Na drugi strani se s tem vprašanjem želi ugotoviti, ali se za uporabo pravil o odgovornosti iz te uredbe zahteva, da je posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki, utrpel škodo, ki se razlikuje od kršitve te uredbe.

25 V zvezi z drugim vprašanjem je bilo že presojeno, da samo dejstvo, da je Sodišče pozvano, naj se izreče abstraktno in splošno, ne more povzročiti nedopustnosti predloga za sprejetje predhodne odločbe (sodba z dne 15. novembra 2007, International Mail Spain, C-162/06, EU:C:2007:681, točka 24). Za tako postavljeno vprašanje je mogoče šteti, da je hipotetično in torej nedopustno, če predložitvena odločba ne vsebuje minimalnih pojasnil, ki omogočajo ugotoviti povezavo med navedenim vprašanjem in sporom o glavni stvari (glej v tem smislu sodbo z dne 8. julija 2021, Sanresa, C-295/20, EU:C:2021:556, točki 69 in 70).

26 V obravnavanem primeru pa ni tako, saj predložitveno sodišče pojasnjuje, da njegovo drugo vprašanje temelji na dvomu o tem, ali je treba v okviru določitve višine odškodnine, ki jo družba Österreichische Post morda dolguje zaradi kršitve določb SUVP, zagotoviti spoštovanje ne le načel enakovrednosti in učinkovitosti, ki sta omenjeni v tem vprašanju, ampak tudi morebitnih drugih zahtev prava Unije. V tem okviru neobstoj natančnejših navedb od tistih, ki jih je to sodišče podalo v zvezi z navedenima načeloma, Sodišču onemogoča, da poda koristno razlago upoštevnih pravil prava Unije.

27 Zato sta prvo in drugo vprašanje dopustni.

Vsebinska presoja

Prvo vprašanje

28 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 82(1) SUVP razlagati tako, da že zgolj kršitev določb te uredbe zadostuje za priznanje pravice do odškodnine.

29 V zvezi s tem je treba opozoriti, da je treba v skladu z ustaljeno sodno prakso izraze iz določbe prava Unije, ki za določitev svojega pomena in obsega ne napotuje izrecno na pravo držav članic, običajno v vsej Uniji razlagati avtonomno in enotno (sodbi z dne 22. junija 2021, Latvijas Republikas Saeima (Kazenske točke), C-439/19, EU:C:2021:504, točka 81, in z dne 10. februarja 2022, ShareWood Switzerland, C-595/20, EU:C:2022:86, točka 21), pri čemer je treba med drugim upoštevati besedilo zadevne določbe in kontekst, v katerega je ta določba umeščena (glej v tem smislu sodbi z dne 15. aprila 2021, The North of England P & I Association, C-786/19, EU:C:2021:276, točka 48, in z dne 10. junija 2021, KRONE – Verlag, C-65/20, EU:C:2021:471, točka 25).

30 SUVP pa v zvezi s pomenom in obsegom izrazov iz člena 82 te uredbe, zlasti v zvezi s pojmoma „premoženjska ali nepremoženjska škoda“ in „odškodnina za nastalo škodo“, ne napotuje na pravo držav članic. Iz tega izhaja, da je treba pri uporabi navedene uredbe za ta izraza šteti, da sta avtonomna pojma prava Unije, ki ju je treba razlagati enotno v vseh državah članicah.

31 Na prvem mestu, v zvezi z besedilom člena 82 SUVP je treba opozoriti, da je v odstavku 1 tega člena določeno, da ima „[v]sak posameznik, ki je utrpel premoženjsko ali nepremoženjsko škodo kot posledico kršitve te uredbe, […] pravico, da od upravljavca ali obdelovalca dobi odškodnino za nastalo škodo“.

32 Po eni strani je iz besedila te določbe jasno razvidno, da je obstoj „škode“, ki je „nastala“, eden od pogojev za pravico do odškodnine iz navedene določbe, in sicer poleg obstoja kršitve SUVP in vzročne zveze med to škodo in to kršitvijo, pri čemer so ti trije pogoji kumulativni.

33 Zato ni mogoče šteti, da zaradi vsake „kršitve“ določb SUVP same po sebi nastane navedena pravica do odškodnine v korist posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, kot je opredeljen v členu 4, točka 1, te uredbe. Taka razlaga bi bila v nasprotju z besedilom člena 82(1) navedene uredbe.

34 Na drugi strani je treba poudariti, da bi bila ločena omemba „škode“ in „kršitve“ v členu 82(1) SUVP odveč, če bi zakonodajalec Unije menil, da lahko kršitev določb te uredbe sama po sebi in vsekakor zadostuje za utemeljitev pravice do odškodnine.

35 Na drugem mestu, zgoraj navedeno jezikovno razlago potrjuje kontekst, v katerega je umeščena ta določba.

36 V členu 82(2) SUVP, ki določa ureditev odgovornosti – za katero je načelo določeno v odstavku 1 tega člena – so namreč povzeti trije pogoji za nastanek pravice do odškodnine, in sicer obdelava osebnih podatkov, ki se izvede v nasprotju z določbami SUVP, škoda, ki je nastala posamezniku, na katerega se nanašajo osebni podatki, ter vzročna zveza med to nezakonito obdelavo in to škodo.

37 Poleg tega to razlago potrjujejo pojasnila, navedena v uvodnih izjavah 75, 85 in 146 SUVP. Po eni strani se ta uvodna izjava 146, ki se posebej nanaša na pravico do odškodnine iz člena 82(1) te uredbe, v prvem stavku sklicuje na „škodo, ki jo oseba lahko utrpi zaradi obdelave, ki krši [navedeno] uredbo“. Po drugi strani je v uvodnih izjavah 75 in 85 navedeno, da je lahko „tveganje […] posledica obdelave osebnih podatkov, ki bi lahko povzročila […] škodo“, in da „[k]ršitev varnosti osebnih podatkov lahko […] povzroči […] škodo“. Iz tega izhaja, prvič, da je nastanek škode v okviru take obdelave le potencialen, drugič, da kršitev SUVP ne povzroči nujno škode in, tretjič, da mora za utemeljitev pravice do odškodnine obstajati vzročna zveza med zadevno kršitvijo in škodo, ki je nastala posamezniku, na katerega se nanašajo osebni podatki.

38 Jezikovno razlago člena 82(1) SUVP prav tako potrjuje primerjava z drugimi določbami, ki so tudi v poglavju VIII te uredbe, v katerem so med drugim urejena različna pravna sredstva, ki omogočajo varstvo pravic posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, v primeru obdelave njegovih osebnih podatkov, ki je domnevno v nasprotju z določbami navedene uredbe.

39 V zvezi s tem je treba navesti, da člena 77 in 78 SUVP, ki sta v navedenem poglavju, določata pravna sredstva pri nadzornem organu ali proti njemu v primeru domnevne kršitve te uredbe, ne da bi bilo v njiju navedeno, da mora posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki, da bi lahko vložil taki pravni sredstvi, utrpeti „škodo“, kar je drugače od besedila navedenega člena 82 v zvezi z odškodninskimi tožbami. Ta razlika v formulaciji kaže na pomembnost merila „škode“ in torej na njegovo ločenost v razmerju do merila „kršitve“ pri odškodninskih zahtevkih, ki temeljijo na SUVP.

40 Prav tako imata člena 83 in 84 SUVP, ki omogočata naložitev upravnih glob in drugih sankcij, v bistvu kaznovalni namen in nista pogojena z obstojem individualne škode. Odnos med pravili iz navedenega člena 82 in pravili iz navedenih členov 83 in 84 dokazuje, da obstaja razlika med tema kategorijama določb, vendar tudi dopolnjevanje v smislu spodbujanja k spoštovanju SUVP, pri čemer je treba opozoriti, da pravica vsakogar, da zahteva odškodnino za škodo, krepi uspešnost pravil o varstvu, določenih s to uredbo, in lahko odvrača od ponavljanja nezakonitih ravnanj.

41 Nazadnje je treba pojasniti, da je v uvodni izjavi 146, četrti stavek, SUVP navedeno, da pravila iz te uredbe ne posegajo v kakršne koli odškodninske zahtevke, ki izhajajo iz kršitve drugih pravil prava Unije ali prava države članice.

42 Glede na vse zgoraj navedene razloge je treba na prvo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 82(1) SUVP razlagati tako, da zgolj kršitev določb te uredbe ne zadostuje za priznanje pravice do odškodnine.

Tretje vprašanje

43 Predložitveno sodišče s tretjim vprašanjem, ki ga je treba preučiti pred drugim vprašanjem, v bistvu sprašuje, ali je treba člen 82(1) SUVP razlagati tako, da nasprotuje nacionalnemu pravilu ali praksi, ki odškodnino za nepremoženjsko škodo v smislu te določbe pogojuje s tem, da je škoda, ki je nastala posamezniku, na katerega se nanašajo osebni podatki, dosegla določeno stopnjo resnosti.

44 V zvezi s tem je treba opozoriti, da je treba, kot je bilo navedeno v točki 30 te sodbe, pojem „škoda“ in – natančneje v obravnavanem primeru – pojem „nepremoženjska škoda“ v smislu člena 82 SUVP glede na neobstoj vsakršnega sklicevanja na notranje pravo držav članic opredeliti avtonomno in enotno v okviru prava Unije.

45 Na prvem mestu, SUVP ne opredeljuje pojma „škoda“ za uporabo tega instrumenta. Člen 82 te uredbe zgolj izrecno določa, da pravica do odškodnine lahko nastane ne le za „premoženjsko škodo“, ampak tudi za „nepremoženjsko škodo“, ne da bi bil omenjen kakršen koli prag resnosti.

46 Na drugem mestu, kontekst, v katerega je umeščena ta določba, prav tako kaže na to, da pravica do odškodnine ni pogojena s tem, da zadevna škoda doseže določen prag resnosti. V tretjem stavku uvodne izjave 146 SUVP je namreč navedeno, da bi bilo treba „pojem škode […] razlagati široko ob upoštevanju sodne prakse Sodišča na način, ki[…] v celoti odraža cilje te uredbe“. Bilo bi pa v nasprotju s to široko opredelitvijo pojma „škoda“, ki ji je zakonodajalec Unije dal prednost, če bi bil navedeni pojem omejen le na škodo, ki dosega določeno resnost.

47 Na tretjem in zadnjem mestu, tako razlago potrjujejo cilji, ki jim sledi SUVP. V zvezi s tem je treba opozoriti, da je v uvodni izjavi 146, tretji stavek, te uredbe izrecno navedeno, da je treba pojem „škoda“ v smislu te uredbe opredeliti „na način, ki v celoti odraža cilje [navedene] uredbe“.

48 Zlasti iz uvodne izjave 10 SUVP je razvidno, da je cilj določb te uredbe med drugim zagotoviti visoko raven varstva posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov v Uniji ter zato zagotoviti dosledno in enotno uporabo pravil za varstvo svoboščin in temeljnih pravic teh posameznikov pri obdelavi takih podatkov v celotni Uniji (glej v tem smislu sodbi z dne 16. julija 2020, Facebook Ireland in Schrems, C-311/18, EU:C:2020:559, točka 101, in z dne 12. januarja 2023, Österreichische Post (Informacije o prejemnikih osebnih podatkov), C-154/21, EU:C:2023:3, točka 44 in navedena sodna praksa).

49 Pogojevanje odškodnine za nepremoženjsko škodo z določenim pragom resnosti pa bi lahko škodilo doslednosti ureditve, uvedene s SUVP, saj bi se lahko višina takega praga, od katerega bi bila odvisna možnost ali nemožnost pridobitve navedene odškodnine, lahko spreminjala glede na presojo sodišč, ki o zadevi odločajo.

50 Vendar pa tako ugotovljene razlage ni mogoče razumeti tako, da osebi, na katero se nanaša kršitev SUVP, ki je imela negativne posledice zanjo, ni treba dokazati, da gre pri teh posledicah za nepremoženjsko škodo v smislu člena 82 te uredbe.

51 Glede na zgoraj navedene razloge je treba na tretje vprašanje odgovoriti, da je treba člen 82(1) SUVP razlagati tako, da nasprotuje nacionalnemu pravilu ali praksi, ki odškodnino za nepremoženjsko škodo v smislu te določbe pogojuje s tem, da je škoda, ki je nastala posamezniku, na katerega se nanašajo osebni podatki, dosegla določeno stopnjo resnosti.

Drugo vprašanje

52 Predložitveno sodišče z drugim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 82 SUVP razlagati tako, da morajo nacionalna sodišča za določitev zneska odškodnine, dolgovane iz naslova pravice do odškodnine, določene v tem členu, uporabiti nacionalna pravila vsake države članice v zvezi z obsegom denarne odškodnine ne le ob spoštovanju načel enakovrednosti in učinkovitosti iz prava Unije.

53 V zvezi s tem je treba opozoriti, da je treba v skladu z ustaljeno sodno prakso ob neobstoju pravil Unije na zadevnem področju na podlagi načela procesne avtonomije v notranjem pravnem redu vsake države članice urediti procesna pravila za sodna pravna sredstva, katerih namen je varstvo pravic pravnih subjektov, pod pogojem, da ta pravila v položajih, za katere se uporabi pravo Unije, niso manj ugodna od tistih, ki urejajo podobne položaje, za katere velja nacionalno pravo (načelo enakovrednosti), in v praksi ne onemogočajo ali pretirano otežujejo uveljavljanja pravic, ki jih daje pravo Unije (načelo učinkovitosti) (glej v tem smislu sodbi z dne 13. decembra 2017, El Hassani, C-403/16, EU:C:2017:960, točka 26, in z dne 15. septembra 2022, Uniqa Versicherungen, C-18/21, EU:C:2022:682, točka 36).

54 V obravnavanem primeru je treba navesti, da SUVP ne vsebuje nobene določbe, katere namen bi bil opredeliti pravila v zvezi z določitvijo višine odškodnine, ki jo lahko posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki, v smislu člena 4, točka 1, te uredbe zahteva na podlagi njenega člena 82, kadar mu je zaradi kršitve navedene uredbe nastala škoda. Zato je treba ob neobstoju pravil prava Unije na zadevnem področju v pravnem redu vsake države članice določiti pravila za tožbe, katerih namen je varstvo pravic, ki jih imajo pravni subjekti na podlagi tega člena 82, zlasti merila, ki omogočajo določitev obsega odškodnine, ki je dolgovana v tem okviru, pri čemer pa morata biti spoštovani navedeni načeli enakovrednosti in učinkovitosti (glej po analogiji sodbo z dne 13. julija 2006, Manfredi in drugi, od C-295/04 do C-298/04, EU:C:2006:461, točki 92 in 98).

55 Kar zadeva načelo enakovrednosti, Sodišče v tem postopku nima na voljo nobenega elementa, ki bi lahko vzbujal dvom o skladnosti nacionalne ureditve, ki se uporabi za spor o glavni stvari, s tem načelom in iz katerega bi bilo zato razvidno, da bi lahko imelo navedeno načelo v okviru tega spora dejanski vpliv.

56 Kar zadeva načelo učinkovitosti, mora predložitveno sodišče ugotoviti, ali pravila, določena v avstrijskem pravu za sodno določitev odškodnine, dolgovane na podlagi pravice do odškodnine iz člena 82 SUVP, v praksi ne onemogočajo ali pretirano otežujejo uveljavljanja pravic, ki jih daje pravo Unije, in sicer natančneje s to uredbo.

57 V tem okviru je treba poudariti, da je v uvodni izjavi 146, šesti stavek, SUVP navedeno, da je namen tega instrumenta zagotoviti „celotno in učinkovito odškodnino za škodo, ki so jo [posamezniki] utrpeli“.

58 V zvezi s tem je treba ob upoštevanju kompenzacijske funkcije pravice do odškodnine iz člena 82 SUVP, kot je generalni pravobranilec v bistvu poudaril v točkah 39, 49 in 52 sklepnih predlogov, za denarno odškodnino, ki temelji na tej določbi, šteti, da je „celotna in učinkovita“, če omogoča, da se v celoti nadomesti škoda, ki je dejansko nastala zaradi kršitve te uredbe, ne da bi bilo treba za tako polno nadomestilo naložiti plačilo kaznovalne odškodnine.

59 Glede na vse zgoraj navedene preudarke je treba na drugo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 82 SUVP razlagati tako, da morajo nacionalna sodišča za določitev zneska odškodnine, dolgovane iz naslova pravice do odškodnine, določene v tem členu, uporabiti nacionalna pravila vsake države članice v zvezi z obsegom denarne odškodnine, pri čemer morata biti spoštovani načeli enakovrednosti in učinkovitosti iz prava Unije.

Stroški

60 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (tretji senat) razsodilo:

1. **Člen 82(1) Uredbe (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov)**

   je treba razlagati tako, da

   zgolj kršitev določb te uredbe ne zadostuje za priznanje pravice do odškodnine.

2. **Člen 82(1) Uredbe 2016/679**

   je treba razlagati tako, da

   nasprotuje nacionalnemu pravilu ali praksi, ki odškodnino za nepremoženjsko škodo v smislu te določbe pogojuje s tem, da je škoda, ki je nastala posamezniku, na katerega se nanašajo osebni podatki, dosegla določeno stopnjo resnosti.

3. **Člen 82 Uredbe 2016/679**

   je treba razlagati tako, da

   morajo nacionalna sodišča za določitev zneska odškodnine, dolgovane iz naslova pravice do odškodnine, določene v tem členu, uporabiti nacionalna pravila vsake države članice v zvezi z obsegom denarne odškodnine, pri čemer morata biti spoštovani načeli enakovrednosti in učinkovitosti iz prava Unije.

Podpisi